

Till Ålands lagting

Lagutskottets betänkande

Förslag till lag om ändring av självstyrelselagen för Åland

- Republikens presidents framställning nr 10/2001-2002

INNEHÅLL

Sammanfattning	1
Republikens presidents förslag	1
Utskottets förslag	1
Utskottets synpunkter	1
Ärendets bakgrund	1
Revisionsförslagets huvudinnehåll.....	2
Riksdagsbehandlingen av propositionen.....	3
Beredning och beslut	3
Av riksdagen företagna ändringar i propositionen	3
Utskottets kommentarer till riksdagsbeslutet	4
Ikraftträdande av budgetlagar	4
Medinflytande i EU-frågor	5
Förvaltningsrättskipningen	5
De gemenskapsrättsliga förpliktelseerna	5
Utskottets slutsatser.....	6
Behandlingsordningen	7
Ärendets behandling	7
Utskottets förslag	7

Sammanfattning

Republikens presidents förslag

Republikens president har till lagtinget överlämnat regeringens proposition nr 18/2002 rd med förslag till ändring av självstyrelselagen för behandling i den ordning lagen föreskriver. I propositionen ingår förslag som syftar till att säkerställa och öka landskapets inflytande vad gäller beredningen av EU-ärenden. Budgetlagar föreslås kunna träda i kraft omedelbart oberoende av de tidsgränser som gäller för lagstiftningskontrollen. Benämningen "landskapsstyrelse" föreslås ersatt med "landskapsregering". Lagförslaget innehåller också flera tekniska och språkliga ändringsförslag.

Utskottets förslag

Utskottet tillstyrker att lagtinget för sin del godkänner de föreslagna ändringarna i den lydelse de erhållit genom riksdagens beslut i januari 2003. I betänkandet kommenterar utskottet vissa centrala frågor i beslutet.

Utskottets synpunkter

Ärendets bakgrund

Beredningen av den nu aktuella delrevisionen av självstyrelselagen för Åland har pågått länge. Arbetet inleddes i den så kallade Ålandsarbetsgruppen som tillsattes i december 1997 och som överlämnade sitt betänkande till justitieministern i juni 1999. I arbetsgruppen ingick företrädare för både statsmakten och landskapet. Betänkandet remissbehandlades under hösten

1999, varefter justitieministeriet på basis av betänkandet och remissyttrandena uppgjorde ett förslag till proposition. En tjänsteman från landskapsstyrelsen deltog i denna avslutande del av beredningsarbetet. Propositionsutkastet slutfördes i januari 2001 och genomgick en kort remissbehandling.

Beredningen av ärendet har skett i kontinuerlig samverkan mellan justitieministeriet och landskapsstyrelsen. Landskapsstyrelsen förde i olika skeden av beredningen också en dialog med lagtingets självstyrelsepolitiska nämnd. Avsikten var att konsensus mellan riket och landskapet så långt som möjligt skulle råda redan i det skede propositionen avgavs till riksdagen.

Under kontakterna mellan justitieministeriet och landskapet visade det sig att samförstånd kunde uppnås på alla punkter med undantag av de lösningar som ministeriet hade föreslagit vad gäller landskapets ansvar i fråga om genomförandet av EG-rätten. I slutskedet av beredningen beslöt därför justitieministeriet att inte inta några bestämmelser om detta i lagförslaget. I propositionens motiveringar hänvisas till det osannolika i att ansvarsfrågan överhuvudtaget kommer att aktualiseras och till att om så sker allmänna skadeståndsrättsliga principer kan iaktas. Propositionen utgick från att behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket också anger ansvarsfördelningen mellan parterna och att landskapet har fullt ansvar för skador som det eventuellt orsakat.

Regeringen avlät den 14 mars 2002 en proposition till riksdagen med förslag till ändring av självstyrelselagen för Åland (nr 18/2002 rd). Republikens president överlämnade den 5 juni 2002 en framställning till lagtinget med anledning av propositionen så att den i självstyrelselagen föreskrivna behandlingen skulle kunna inledas också i lagtinget.

Revisionsförslagets huvudinnehåll

De viktigaste punkterna i den föreslagna lagändringen är följande:

- Så kallade budgetlagar föreslås kunna träda i kraft så snart lagtinget har antagit dem. För att så skall ske bör särskilda skäl föreligga. Om presidenten senare förordnar att lagen helt eller delvis skall förfalla skall landskapsstyrelsen i Ålands författningssamling meddela att den lag eller den del av lagen som vetot gäller upphör att gälla räknat från den dag då meddelandet publicerats i författningssamlingen.
- Beträffande ärenden som gäller EU föreslås flera ändringar eller preciseringar av gällande bestämmelser. Bland annat skall riket på begäran av landskapet delge också landskapets ståndpunkt när Finlands ställningstaganden presenteras i EU:s institutioner, i det fall det inte varit möjligt att samordna rikets och landskapets ståndpunkter. Om ett beslut som skall fattas på EU-nivå gäller både landskapet och riket skall Finlands ställningstagande jämkas så att både landskapets och rikets ståndpunkter beaktas. Om dessa ståndpunkter skiljer sig från varandra och inte kan bevakas var för sig skall de sammanjämkas innan Finlands slutliga ställningstagande utformas. Representanter för landskapet skall kunna delta i rådets olika arbetsgrupper och kommittéer. Om det görs gällande att ett fördragsbrott beror på landskapets handlande eller underlåtelse skall landskapet tillsammans med riksmyndigheterna bereda Finlands ställningstaganden.
- Bestämmelsen om utfärdande av landskapsförordningar föreslås ändrad så att den anpassas till den nya grundlagens bestämmelser om utövande av förordningsmakten.
- Den nuvarande benämningen "landskapsstyrelsen" föreslås ändrad till "landskapsregeringen".

Som framgår ovan ingår i propositionen inte några bestämmelser om landskapets ansvar för brott mot gemenskapsrätten men propositionens motiveringar innehåller en diskussion i saken.

Riksdagsbehandlingen av propositionen

Beredning och beslut

I riksdagen bereddes ärendet av grundlagsutskottet under hösten 2002. Utskottet besökte Åland den 2 september 2002 för diskussioner med lagtinget och landskapsstyrelsen om revisionsförslaget och andra aktuella frågor. Utskottet avgav sitt betänkande nr 7/2002 rd den 14 januari 2003. Riksdagen godkände lagförslaget med de ändringar grundlagsutskottet föreslagit den 21 januari 2003 varefter ärendet i föreskriven ordning lämnades vilande över nyval. Sedan den nyvalda riksdagen konstituerat sig behandlades det vilande lagförslaget ånyo i grundlagsutskottet som i ärendet avgav sitt betänkande nr 1/2003 rd. Grundlagsutskottet tillstyrkte i sitt betänkande att lagförslaget godkänns i den lydelse det lämnades vilande vid riksmötet 2002. Ärendet torde komma upp för avgörande behandling i riksdagens plenum under september 2003. Riksdagen kan härvid endast anta eller förkasta lagtexten i den form den erhöll i januari 2003.

Av riksdagen företagna ändringar i propositionen

Under behandlingen i riksdagen företogs på några punkter ändringar i förhållande till regeringens proposition. Ändringarna i 20 § 2 mom., 59c § och ikraftträdelsebestämmelsen är endast av språklig eller lagteknisk natur och berörs inte här.

Ändringar beträffande förvaltningsrättskipningen

Lagförslagets 25 § gäller förvaltningsrättskipningen. Enligt 25 § 1 mom. i dess nuvarande lydelse anförs besvär över beslut av en myndighet som är underställd landskapsstyrelsen hos landskapsstyrelsen, vars beslut kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Enligt 26 § i gällande lag kan Ålands förvaltningsdomstol genom landskapslag anförtros rättskipningsuppgifter i de förvaltningsangelägenheter som hör till landskapets behörighet, sålunda även i angelägenheter som handläggs av myndigheter under landskapsstyrelsen. I propositionen föreslås inte några ändringar i nämnda avseenden. På förslag av grundlagsutskottet beslöt riksdagen vända på instansordningen så att beslut i förvaltningsangelägenheter som fattats av myndigheter under landskapsstyrelsen överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol, dock så att det i landskapslag kan bestämmas att beslut i sådana ärenden kan överklagas hos landskapsstyrelsen (landskapsregeringen). Beslutet motiveras med förfarandet i förvaltningsprocesser i övrigt samt med hänvisning till bestämmelserna i grundlagen och den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter.

Ändringar beträffande gemenskapsrättsliga förpliktelser

I lagtexten har införts en ny 59d § som reglerar landskapets nationella ansvar vad gäller gemenskapsrättsliga förpliktelser. Grundlagsutskottet underkänner i sitt betänkande propositionens motiveringar om att några särskilda bestämmelser om detta ansvar inte behövs och att allmänna skadeståndsrättsliga principer skall kunna tillämpas. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt betänkande att det inte strider mot gemenskapsrätten att en medlemsstat antar nationell lagstiftning om hur skadeståndsansvaret skall delas (i detta fall mellan riket och landskapet). Grundlagsutskottet anser också att denna typ av ansvarsfrågor lämnats oförsvarligt öppna i propositionen med

hänsyn till t.ex. rättssäkerheten. Enligt dess mening måste lagförslaget därför kompletteras.

Riksdagsbeslutets 59 d § reglerar tre olika situationer:

- 1) om EG-domstolen dömt Finland att betala *ett standardbelopp, ett vite eller något annat motsvarande belopp* är landskapet ansvarigt för detta gentemot riket till den del en åtgärd eller en försummelse från landskapets sida förorsakat domen,
- 2) om finska staten blir skyldig att *återbetala gemenskapsmedel till EG* är landskapet ansvarigt för detta belopp gentemot riket om förvaltningen eller övervakningen av de återbetalade medlen hörde till landskapet,
- 3) om finska staten skall betala *ersättning för en skada* som uppkommit genom att gemenskapsrättsliga förpliktelser genomförts bristfälligt eller oriktigt inom landskapets behörighet skall landskapet till denna del ansvara för ersättningen gentemot staten.

Enligt riksdagens beslut skall riket och landskapet kunna jämka ansvarsbeloppen. En tvist om ansvaret behandlas som ett förvaltningstvistemål i Ålands förvaltningsdomstol. Grundlagsutskottet utgick från att riket och landskapet i första hand bör försöka komma överens om ansvarsfrågan. Grundlagsutskottet ansåg också att beloppet skall kunna jämkas, varvid hänsyn skall tas till "landskapets ekonomiska bärkraft".

Vad gäller jämkningen har grundlagsutskottet i sitt betänkande nr 1/2003 rd kompletterat sina motiveringar till lagtexten. Utskottet anför följande: "Jämkning kan komma i fråga om det är uppenbart att överträdelsen inte varit uppsåtlig utan t.ex. berott på det kontrollförfarande som de åländska lagarna undergår eller om ansvarsbeloppet är uppenbart oskäligt i relation till landskapets bärkraft. Bärkraften bestäms enligt landskapets storlek och ekonomi. Ålands förvaltningsdomstol skall beakta landskapets bärkraft vid en eventuell behandling av ett förvaltningstvistemål av denna art".

Lagutskottets kommentarer till riksdagsbeslutet

Ikraftträdande av budgetlagar

Lagutskottet konstaterar att möjligheten att sätta i kraft landskapslagar utan den tidsutdräkt det nuvarande kontrollförfarandet medför har framförts som ett reformförslag från landskapets sida. Behovet har bedömts särskilt viktigt i fråga om så kallade budgetlagar, d.v.s. i situationer när ett anslag i budgeten förutsätter lagstiftning och det är viktigt att budgeten också till denna del skall kunna tillämpas från budgetårets början. Betydelsen av att budgetlagar kan träda i kraft omedelbart underströks bl.a. i självstyrelsepolitiska nämndens yttrande nr 1/1996-1997 inför inledningen av det beredningsarbete som resulterade i föreliggande lagförslag.

Grundlagsutskottet förhåller sig i viss mån kritiskt till förslaget om att budgetlagar skall kunna träda i kraft omedelbart men hänvisar till omfattningen av Ålands självstyrelse och nödvändigheten av att anslag grundar sig på lag när budgeten börjar tillämpas. Det betonar vikten av att man i största möjliga utsträckning förebygger riskerna genom olika praktiska åtgärder. Också lagutskottet vill för sin del understryka betydelsen av möjligheten att snabbt sätta budgetlagar i kraft. Lagutskottet betonar samtidigt att landskapsstyrelsen och lagtinget i varje enskilt fall omsorgsfullt bör överväga hur ikraftträdelsebestämmelsen i en budgetlag skall utformas med beaktande av å ena sidan betydelsen av att vissa lagar träder i kraft utan dröjsmål och å andra sidan de eventuella riskfaktorer som kan vara förenade med ett sådant förfarande.

Medinflytande i EU-frågor

Frågor som gäller landskapets medinflytande i ärenden som gäller Europeiska unionen har stått på agendan ända sedan Finland och Åland inträdde i unionen. Den första ändringen av den nuvarande självstyrelselagen gällde framför allt sådana frågor och trädde i kraft inför medlemskapet. De lagändringar som nu är aktuella motsvarar till vissa delar redan den praxis som följs. Utvecklingen av landskapets påverkningsmöjligheter vad gäller den nationella beredningen styrs dock inte enbart av lagstiftning utan också av olika praktiska åtgärder. Förbättringar av förfarandet och stärkande av landskapets inflytande är sålunda en ständigt pågående process. Lagutskottet utgår från att landskapsstyrelsen fortsätter bevakningen av dessa frågor och tar de initiativ som krävs.

Förvaltningsrättskipningen

Vad gäller ändringarna i 25 § om förvaltningsrättskipningen konstaterar utskottet att lagtinget under tiden efter tillkomsten av Ålands förvaltningsdomstol godkänt ett flertal lagar som anger att förvaltningsdomstolen är besvärsinstans i ärenden som avgörs av myndigheter under landskapsstyrelsen. Landskapsstyrelsens ställning som ett i huvudsak politiskt organ innebär att den i allmänhet inte bör befatta sig med rättskipningsfrågor.

De gemenskapsrättsliga förpliktelse

Som framgår ovan har frågan om landskapets ansvar för gemenskapsrättsliga förpliktelser ägnats betydande uppmärksamhet under ärendets beredning, i kontakterna mellan landskapet och riket och under riksdagsbehandlingen. Lagutskottet konstaterar att det från landskapets sida under hela beredningsprocessen understrukits att landskapet principiellt sett är berett att ta ansvaret för eventuella följder av att de gemenskapsrättsliga förpliktelserna inte iakttagits i det fall att landskapet kan anses ha vidtagit någon åtgärd eller begått några försummelser som medfört att finska staten i egen skap av medlemsstat blivit skyldig att betala ett standardbelopp eller ett vite, att återbetala gemenskapsmedel till EG eller att betala skadeersättning till enskilda. Diskussionen har således inte gällt ansvaret som sådant utan hur detta ansvar skall fastställas och vilka belopp som skyldigheten skall omfatta.

På basis av de utredningar lagutskottet erhållit konstaterar lagutskottet att det är naturligt att landskapet och riket i första hand skall förhandla om ansvarsfördelningen och sträva till att komma överens om ansvarsfrågan. En sådan överenskommelse har karaktären av ett förvaltningsrättsligt avtal mellan riket och landskapet. I ett sådant avtal kan parterna komma överens om hur bestämmelserna i 59d § 1-3 mom. skall tolkas och tillämpas i ett aktuellt fall. Förslaget i 59d § 4 mom. utgör en kompetensgrund för parterna (riket och landskapet) att komma överens om en förlikning och/eller jämkning i fråga om de ansvarsbelopp som avses i paragrafens 1-3 mom.

Lagutskottet finner det också klarlagt att Ålands förvaltningsdomstol har jämkningskompetens i det fall domstolen skulle komma att behandla ett förvaltningstvistemål mellan landskapet och riket som gäller meningsskiljaktigheter om ansvarsfördelningen enligt 59d § 1-3 mom. Enligt rättspraxis och juridisk doktrin skall förvaltningsdomstolen här följa proportionalitetsprincipen och den skälighetsbedömning som konkretiserar denna princip. Domstolen är sålunda behörig att jämka det ansvarsbelopp som avses i momenten.

Vid riksdagsbehandlingen av ärendet anförde grundlagsutskottet att det "är fullt acceptabelt att ansvarsbeloppet jämkas med hänsyn till landskapets ekonomiska bärkraft". Vid grundlagsutskottets förnyade behandling av

ärendet har utskottet i sitt betänkande nr 1/2003 rd förtydligat sin åsikt. Landskapets bärkraft bestäms enligt grundlagsutskottets formulering enligt landskapets storlek och ekonomi. Jämkning skall enligt grundlagsutskottet komma i fråga ”om det är uppenbart att överträdelsen inte varit uppsåtlig utan t.ex. berott på det kontrollförförande som de åländska lagarna undergår eller om ansvarsbeloppet är uppenbart oskäligt i relation till landskapets bärkraft.” Med det första exemplet avses t.ex. fall där landskapet i och för sig korrekt implementerat EU-lagstiftning men lagtingsbeslutet förordnats att förfalla av någon orsak som inte hör samman med implementeringen. Lagutskottet har vid behandlingen av ärendet fäst avseende vid de förtydliganden grundlagsutskottet gjort.

Lagutskottet konstaterar att i de situationer som berörs i förslagets 59d § 1 och 3 mom. är finska staten i egenskap av medlemsstat alltid den ansvarige. Situationen enligt 59d 2 mom. som gäller återbetalning av oriktigt utbetalade gemenskapsmedel är något annorlunda. Enligt EG:s regler är det i första hand respektive medlemsstat som är skyldig att återbetala medel till EG om fel konstateras vid användningen av medlen. Men i grunden skall pengarna återkrävas av den eller dem som mottagit ifrågavarande stöd. Landskapet skall med andra ord inte behöva bli ekonomiskt lidande i slutändan. Lagutskottet konstaterar att det finns orsak att i lagstiftningen inta tillräckligt klara regler om återbetalning av orättmätigt mottaget stöd. I riket har sådana bestämmelser intagits i statsunderstödslagen (FFS 688/2001).

Lagutskottets slutsatser

Lagutskottet kan i och för sig dela grundlagsutskottets uppfattning om att det är otillfredsställande att lämna frågan om de gemenskapsrättsliga förpliktelseerna oregerad i självstyrelselagen. Lämnas ansvarsfördelningen helt öppen så att den skulle komma att bestämmas endast in casu kan det ge upphov till rättsskydds- och rättssäkerhetsproblem då grunderna för ansvarsfördelningen inte skulle vara tillräckligt förutsägbara. Lagutskottet konstaterar dock samtidigt att det hade varit naturligt och mest ändamålsenligt att frågan om landskapets ansvar för de gemenskapsrättsliga förpliktelseerna hade upptagits till förnyad beredning i samråd mellan landskaps- och riksmyndigheterna. Detta visade sig dock inte möjligt att uppnå under riksdagsbehandlingen.

De förhandlings- och jämningsmöjligheter som intagits i lagtexten är enligt lagutskottet ägnade att beakta landskapets faktiska situation vid ett eventuellt infriande av gemenskapsrättsliga förpliktelser. Samtidigt understryker utskottet att landskapet i regel genom sitt eget agerande kan undvika att ställas inför situationer där förpliktelseerna kunde komma att åberopas.

Utgående från en helhetsbedömning och på basis av de utredningar utskottet erhållit tillstyrker lagutskottet efter omröstning (3-2) att lagtinget lämnar sitt bifall till lagförslaget i den lydelse det har enligt riksdagens svar nr 246/2002 rd. Beslutet har biträtts av ordföranden Wickström-Johansson, vice ordföranden Lindqvist och ledamoten Perämaa.

Lagutskottet hänvisar i sammanhanget till vad självstyrelsepolitiska nämnden anförde i sitt betänkande nr 2/2002-2003 där nämnden noterade att ytterligare ändringar av självstyrelselagen är av stor vikt för samhällsutvecklingen på Åland och därför med största sannolikhet kommer att bli aktuella. Nämnden påpekade att innan en ny beredningsprocess inleds är det därför viktigt att det nu föreliggande ändringsförslaget slutbehandlas. Samma konstaterande gjorde lagutskottet redan i sitt betänkande nr 4/1999-2000 då utskottet yttrade sig över förslaget till de ändringar av självstyrelselagen och jordförvärvslagen för Åland som hörde samman med den nya grundlagen. Utskottet påpekade då att det vore angeläget att de ändringar

som beretts i Ålandsarbetsgruppen kunde behandlas i riksdagen och lagtinget i så snabb ordning som möjligt. Detta skulle enligt utskottets dåvarande skrivning ”möjliggöra att därefter börja bereda nya ändringar av eller preciseringar i självstyrelselagen till de delar behov av sådana framkommit.”

Lagutskottet önskar slutligen understryka vikten av att kommande revisioner av självstyrelselagen grundar sig på en princip om konsensus mellan de båda parterna, landskapet och statsmakten, och att ensidiga avvikelser från vad som överenskommit sålunda undviks.

Behandlingsordningen

Enligt 69 § 1 mom. självstyrelselagen kan lagen inte ändras annat än genom överensstämmande beslut av riksdagen och lagtinget. Beslutet skall i riksdagen fattas i den ordning som gäller för grundlag och i lagtinget med en majoritet om minst två tredjedelar (2/3) av de avgivna rösterna. Som ovan framgått godkände riksdagen den 21 januari 2003 lagförslaget och lämnade det härefter vilande över nyval. Vid den avgörande enda behandlingen i riksdagen, som torde komma att äga rum i september 2003, skall riksdagens beslut fattas med minst två tredjedelar (2/3) av de avgivna rösterna.

Ärendets behandling

Lagtinget har den 25 september 2002 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Lagtinget har vidare den 5 maj 2003 till lagutskottet överbringat republikens presidents skrivelse med anledning av riksdagens svar på regeringens proposition.

Utskottet har i ärendet hört lantrådet Roger Nordlund, viceslantrådet Olof Erland, riksdagsledamöterna Gunnar Jansson och Roger Jansson, kanslichefen Elisabeth Naucér, europarättschefen Michaela Slotte samt förvaltningsrådet Niilo Jääskinen. Dessutom har utskottet erhållit ett skriftligt utlåtande av professorn Olli Mäenpää.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Lotta Wickström-Johansson, vice ordföranden Fredrik Lindqvist samt ledamöterna Christer Jansson, Mats Perämaa och Olof Salmén.

Ledamöterna Jansson och Salmén har fogat var sin reservation till betänkandet.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet, som konstaterar att lagtingets beslut i ärendet skall fattas i den ordning 69 § 1 mom. självstyrelselagen förutsätter,

att lagtinget för sin del godkänner förslaget till lag om ändring av självstyrelselagen för Åland i den lydelse förslaget har enligt riksdagens svar nr 246/2002 rd.

Mariehamn den 9 september 2003

Ordförande

Lotta Wickström-Johansson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson

Reservation

Finlands riksdag har i självstyrelselagen infört en bestämmelse enligt vilken landskapet Åland skulle åta sig att betala böter som EG-domstolen kan ådöma Finland. Åtagandet skulle gälla sådana fall då bötesdomen beror på att landskapslagstiftningen inte står i konformitet med gemenskapsrätten. Åtagandet att betala böter skulle gälla även i det fall lagtinget, t.ex. efter en dom i EG-domstolen, ändrar lagstiftningen så att den är förenlig med gemenskapsrätten men lagen av republikens president trots detta förordnas att förfalla på den grunden att den enligt högsta domstolens mening innebär överskridande av lagtingets lagstiftningsbehörighet.

Jag kan tänka mig att i princip acceptera en regel enligt vilken landskapet skall ansvara för böter som ådöms till följd av försummelse från lagtingets sida att på ett korrekt sätt implementera gemenskapsrätten. Däremot är det enligt min mening fullkomligt orimligt att ålägga landskapet betalningsskyldighet för överträdelser som i praktiken beror på att rikets myndigheter utnyttjar den vetorätt de innehar enligt självstyrelselagen och vilken även kan nyttjas då det är osäkert om lagtinget verkligen överskridit sin behörighet. I dessa fall bör finska staten svara för betalningen av böterna.

Eftersom de förbättringar som lagförslaget innehåller enligt min mening inte uppväger de nackdelar för den åländska ekonomin som kan följa av de av riksdagen föreslagna bestämmelserna, bör lagförslaget förkastas.

Mariehamn den 9 september 2003.

Christer Jansson

Reservation

Jag ansluter mig till utskottsmedlemmen Christer Janssons reservation som utmynnar i förkastande av lagförslaget men jag vill ytterligare framhålla den fara som föreligger om man nu går in för ändrade rutiner vid genomförande av självstyrelselagsförbättringar. Revisioner eller ändringar i självstyrelselagen har antingen beretts i jämbördiga kommittéer eller efter förhandlingar mellan landskapsstyrelse och regering. Så bör även ske i fortsättningen.

I det fall lagtinget skulle godkänna förändringar i propositionen som företas under riksdagsbehandlingen så har man ingen kontroll över vad som införts. Om någondera lagstiftningsorganet har åsikter om framlagd proposition och yrkar ändringar bör ärendet återgå till ny beredning i regeringen.

Både landskapsstyrelse och regering har uttryckt önskan om ytterligare ändringar i självstyrelselagen och samtidigt har man påpekat att en snabb tidtabell måste eftersträvas. Självstyrelsepolitiska nämnden skriver att det nu föreliggande förslaget bör slutbehandlas före nya ändringar bereds.

Enligt min åsikt är det då lätt att nu förkasta det av riksdagen godkända lagförslaget för då kan man ta med de nu föreslagna ändringarna skrivna på ett för oss riktigt sätt. Att ha en känsla att nya förbättringar som bereds skulle vara beroende av att vi nu godkänner bestämmelser vi inte klart omfattar är ingen god grund för framtida samarbete. Om ena parten använder påtryckning för att få igenom bestämmelser som uppfattas som icke jämlika är det bättre att vänta. Något krav på införande av skadestånd förelåg inte vid inträdet i EU och därför bör en ny förhandling om böter diskuteras med regeringen.

Saltvik den 11 september 2003

Olof Salmén